

Изменение 1

Жил Лъобретон, Анджело Чока, Паола Гидони, Елена Лици
от името на групата ID

Доклад**A9-0281/2023****Ема Визнер**

Европейска стратегия за протеините
(2023/2015(INI))

Предложение за резолюция (член 181, параграф 3 от Правилника за дейността) с цел заместване на предложението за законодателна резолюция A9-0281/2023

Резолюция на Европейския парламент относно Европейската стратегия за протеините

Европейският парламент,

- като взе предвид своята резолюция от 17 април 2018 г. относно европейска стратегия за насърчаване на протеиновите култури – поощряване на производството на богати на протеин растения и бобови растения в рамките на европейския селскостопански сектор¹,
 - като взе предвид своята резолюция от 24 март 2022 г. относно необходимостта от спешен план за действие на ЕС за гарантиране на продоволствената сигурност във и извън ЕС в контекста на руското нашествие в Украйна²,
 - като взе предвид съобщението на Комисията от 15 ноември 2022 г., озаглавено „Към силен и устойчив сектор на водораслите в ЕС“ (COM(2022)0592),
 - като взе предвид членове 119, 120, 168 и 169 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
 - като взе предвид доклада на Комисията от 22 ноември 2018 г. относно развитието на растителните протеини в Европейския съюз (COM (2018) 0757),
 - като взе предвид становището на комисията по рибно стопанство,
 - като взе предвид доклада на комисията по земеделие и развитие на селските райони (A9-0281/2023), – като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,
- A. като има предвид, че протеините са от съществено значение както за хората, така и за животните, и следователно са незаменим компонент на ежедневно

¹ ОВ С 390, 18.11.2019 г., стр. 2.

² ОВ С 361, 20.9.2022 г., стр. 2.

консумираните храни и фуражи;

- Б. като има предвид, че пандемията от COVID-19 и руското нашествие в Украйна оказаха значително въздействие върху европейската и световната търговия, като подчертаха, че ЕС трябва да диверсифицира своите вериги за доставки на храни и фуражи, за да увеличи своята автономност и да намали зависимостта си от суровини само от един или няколко чуждестранни доставчици, за да се засили вътрешното производство на растителни протеини и цялостната устойчивост на протеиновия сектор на ЕС;
- В. като има предвид, че ЕС произвежда 77% от фуражния протеин, който използва (стойностите се повишават до 96% за фуражи с ниско съдържание на протеини и 89% за фураж със средно съдържание на протеини); като има предвид обаче, че само 29% от високопротеиновите суровини, необходими за балансиране на фуражите, произхождат от ЕС; като има предвид, че вследствие на това ЕС е силно зависим от вноса на продукти на растителна основа с високо съдържание на протеини от държави извън ЕС, което прави ЕС зависим от вноса на соя и брашно от Съединените щати и Южна Америка;
- Г. като има предвид, че въпреки че производството на протеинови култури в ЕС се е подобрило през последните 10 години, продължава да има значителен недостиг във вътрешното производство, което затвърждава силната зависимост на ЕС от вноса на богати на протеини култури от държави извън ЕС;
- Д. като има предвид, че бобовите култури и пасищата спомагат за поддържането и подобряването на качеството и плодородието на почвите, увеличават биологичното разнообразие, улавят въглерод и азот и допринасят за задържането на вода; като има предвид, че бобовите култури могат да се отглеждат с по-малко използване на химически тор поради тяхната симбиоза с почвените бактерии; като има предвид, че въпреки ниската си икономическа рентабилност отглеждането на бобови култури има положителен принос за смекчаване на изменението на климата и други въздействия върху околната среда, както и за намаляването на натиска от плевели;
- Е. като има предвид, че новите техники за селекция биха могли да играят ключова роля за повишаване на рентабилността чрез повишаване на добивите, увеличаване на съдържанието и качеството на протеините, позволяване на адаптирането на културите към регионалните условия и повишаване на тяхната устойчивост спрямо метеорологичните условия и патогените;
- Ж. като има предвид, че общата селскостопанска политика (ОСП) дава възможност за подпомагане на отглеждането на протеинови култури и пасища;
- З. като има предвид, че преработката на протеинови култури и пасища генерира странични продукти, които могат да се използват за различни цели като тор или фураж; като има предвид, че животновъдството произвежда като страничен продукт ценни торове, което засилва устойчивостта на производството на храни; като има предвид, че необходимият за отглеждане на култури азот се осигурява основно от синтетични торове, чието производство е скъпо и енергоемко; като има предвид, че като част от системите за управление на оборския тор, както и за

безопасното използване на утайките от отпадъчни води, материалите RENURE (REcovered Nitrogen from manURE – азот, добит от оборски тор) увеличават ефективността на ресурсите;

- И. като има предвид, че животновъдството може да произвежда високо бионалични протеини за хранене на хората; като има предвид, че здравословното хранене се основава на разнообразие и балансираност, което за повечето хора включва и консумацията на месо;
- Й. като има предвид, че при производството на всички видове селскостопански култури, включително протеиновите, се получава биомаса, която обикновено е негодна за консумация от човека (за получаване на 1 килограм протеини на растителна основа се генерират около три до пет килограма биомаса, която може да се използва само за храна на преживни животни);
- К. като има предвид, че консумацията на местно и устойчиво произведени животински протеини допринася за продоволствената сигурност на ЕС и повишава жизнеспособността на селските райони в Европа; като има предвид, че животинските протеини се произвеждат в ЕС съгласно някои от най-високите стандарти за устойчивост в света, като се вземат предвид хуманното отношение към животните, климата и околната среда; като има предвид, че животинските протеини са важен елемент от балансиран хранителен режим; като има предвид, че отглеждането на селскостопански животни в ЕС е силно зависимо от вноса на растителни култури с високо съдържание на протеини, които трябва да се отглеждат на обработваема земя извън ЕС;
- Л. като има предвид, че повишаването на европейската продоволствена устойчивост и сигурност чрез консумацията на животински протеини, произведени в ЕС, допринася за по-устойчиво производство в световен мащаб и възнагражда наука и високите постижения на европейските животновъди, чиито доходи рядко отразяват усилията им да вземат предвид хуманното отношение към животните, резистентността към антимикробни средства, опазването на ландшафта и културното наследство, като същевременно се ангажират с производството на висококачествено месо на достъпни цени;
- М. като има предвид, че протеините от животински произход осигуряват висококачествени протеини и са най-бионаличният източник на протеини за хората, което е особено важно за плодовитостта на жените, за тяхното здраве и за здравето на децата, юношите и възрастните хора или хората с крехко здраве; като има предвид, че традиционната консумация на животински протеини под формата на месо, сирене или мляко е част от културното наследство на европейския континент; като има предвид, че тази практика допринася значително за брутния вътрешен продукт на държавите – членки на ЕС;
- Н. като има предвид, че екстензивното животновъдство, особено в отдалечените и планинските райони, е изключително устойчива дейност и спомага да се гарантира, че тези райони ще останат населени;
- О. като има предвид, че устойчивите протеини от водни растения и аквакултури могат да допринесат за световната продоволствена сигурност, изхранването и

здравословния и балансиран хранителен режим; като има предвид, че интензивните аквакултури, особено извън ЕС, често може да предизвикват различни отрицателни въздействия върху околната среда, като последиците от употребата на химикали или антибиотици; като има предвид, че водораслите могат да спомогнат за намаляване на отрицателните въздействия от аквакултурите върху околната среда;

- П. като има предвид, че Регламент (ЕС) 2015/2283³ даде възможност за използване на насекоми за хранене на човека, въпреки факта, че проучването на Европейския орган за безопасност на храните, възложено от самата Комисия, предупреждава за значителни потенциални рискове за здравето; настоятелно препоръчва провеждането на допълнителни изследвания и събирането на данни относно патогенните за човека паразити и замърсители, наред с другото; като има предвид, че не са проведени достатъчно изследвания по този въпрос и все още не са събрани необходимите данни;
- Р. като има предвид, че пазарът за устойчиво произведени протеини, особено растителни и животински протеини, се е развил през последните години; като има предвид, че производството на тези протеини създава много възможности за европейските земеделски стопани и производители на храни; като има предвид, че растителните протеини вече се радват на високо и нарастващо търсене и приемане от страна на потребителите и печелят от технологична зрялост;
- С. като има предвид, че потребителите призовават за повече прозрачност и информация относно устойчивостта на храните и хуманното отношение към животните; като има предвид, че няма доброволни стандартизирани етикети или продуктови декларации, за да се сертифицира екологичната устойчивост на протеините за консумация от човека или на протеините за хранене на животни, нито за да се сертифицира хуманното отношение към животните при производството на протеини;
- Т. като има предвид, че е важно да се възприеме подход от гледна точка на веригата за създаване на стойност, за да се създаде добавена стойност на устойчиво произведените протеини, особено растителните протеини, тъй като производството на продукти от местни източници и с висока добавена стойност укрепва веригата за създаване на стойност и насърчава земеделските стопани да инвестират;
- У. като има предвид, че научните изследвания и иновациите в областта на устойчивото производство на всички източници на протеини трябва да включват земеделските стопани; като има предвид, че научните изследвания и иновациите следва да се съсредоточават по-силно върху растителните и животинските протеини, тъй като през последните десетилетия както частните, така и публичните научни изследвания и иновации на ЕС са съсредоточени главно върху

³ Регламент (ЕС) 2015/2283 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно новите храни, за изменение на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1852/2001 на Комисията (ОВ L 327, 11.12.2015 г., стр. 1).

зърнените култури и маслодайните семена;

- Ф. като има предвид, че общото обучение и предаването на знания достигат до едва около 10% от стопанствата в ЕС; като има предвид, че е изключително важно да се инвестира допълнително в обучение и консултантски услуги за земеделските стопани, да се разпространяват ноу-хау за протеиновите култури и най-добри практики и да се насърчава отглеждането на пасища и извличането на протеини от алтернативни източници;

Ясна необходимост от всеобхватна стратегия на ЕС за протеините с цел използване на потенциала за производство на протеини

1. призовава Комисията спешно да представи всеобхватна и амбициозна стратегия на ЕС за протеините, която да включва устойчивото производство на растителните и животинските протеини, и включително ефективни мерки за засилване на европейска протеинова автономност в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план; подчертава, че производството на протеинови култури и растителни протеини следва да бъде приоритет с цел гарантиране на европейската продоволствена сигурност;
2. счита, че индикативна пътна карта на ЕС за протеините следва да се основава на:
 - а) визия за стратегическо и устойчиво производство и търговски потоци на протеини в ЕС, които отговарят на нашите нужди и изисквания;
 - б) план за действие за увеличаване на производството и консумацията на протеини на растителна основа в ЕС;
 - в) по-добри условия за производство на растителни и животински протеини в ЕС;
 - г) разработване на икономически и екологично стабилна протеинова система за храни и фуражи;
 - д) цялостен подход, който трябва да включва земеделските стопани заедно с цялата верига за създаване на стойност в областта на храните, като по целесъобразност се вземе под внимание възможната добавена стойност на кръговата икономика;
 - е) конкретни научно обосновани политически действия за насърчаване на разработването на устойчиво произведени протеини и иновациите и научни изследвания в тази област;

Визия за увеличаване на производството на протеини в ЕС

3. подчертава, че от геополитическа и стратегическа гледна точка, както и за да се гарантира продоволствената сигурност, европейските равнища на устойчивост трябва да бъдат значително увеличени в ключови сектори като доставките на храни и фуражи чрез намаляване, доколкото е възможно, на зависимостите от

селскостопански продукти и ресурси само от един или няколко доставчика чрез по-силно вътрешно производство, като същевременно се насърчава конкурентоспособността на ЕС, за да се избегне концентрацията на пазари в ръцете само на няколко ключови участници; поради това подчертава, че ЕС трябва да засили производството на растителни протеини и че това е възможно само поетапно, ако земеделските стопани и пазарите могат да се адаптират по съответния начин;

4. подчертава, че устойчивото, диверсифицираното и местното производство на протеини трябва да бъде признато като ключов аспект на продоволствената и фуражната система на ЕС, за да се гарантира достатъчно наличие на безопасни и висококачествени храни и фуражи и да се поддържат функциониращи и устойчиви вериги на доставки на храни и търговски потоци; подчертава важността на постигането на целта за по-устойчиви и диверсифицирани доставки на протеини в продоволствената система на ЕС;
5. счита, че отглеждането на протеинови растения и пасища може да има значителни ползи за качеството на почвата, околната среда и биологичното разнообразие и че при определени условия те имат потенциала да намалят вложените ресурси като торове и продукти за растителна защита; посочва, че екстензивното, основано на пасища, животновъдство също така отговаря на нуждите на естествения хранителен режим на животните и може да има положителни ефекти върху околната среда и да помогне за смекчаване на изменението на климата; подчертава значението на зърнените култури и пасищата, особено на тревните пасища и детелината, като източник на фураж за селскостопанските животни; счита, че държавите членки биха могли да обмислят въвеждането на екосхеми за бобови култури и пасища и създаването на специални фондове за протеинови култури, което вече е направено в някои държави членки; подчертава, че екстензивното животновъдство, особено в отдалечените и планинските райони, е устойчива дейност и предоставя на местното население допълнителни стимули за живот в тези райони;
6. посочва, че една ценна индикативна пътна карта за протеините следва да допринесе за европейската протеинова автономност и за устойчивостта и доходите на европейските земеделски стопани и селските райони; признава потенциалната роля на източниците на протеини в кръговата икономика; счита, че вземането предвид на възможната кръговост на страничните продукти и отпадъците и гарантирането на производството на всички налични видове протеини, особено растителни и животински протеини, може да допринесе както за поддържането на високи равнища на човешкото здраве, така и за улесняването на прехода към по-благоприятни продоволствени системи, като същевременно се подобри финансовата достъпност на храните; припомня възможната съвместимост между устойчивото животновъдно производство и отглеждането на култури;
7. счита, че развитието на производството на растителни протеини в съответствие с обичайните европейски стандарти и практики, както и повишаването на рентабилността на животновъдното производство, като същевременно се запазва неговата устойчивост чрез мерки като увеличаване на кръговостта на веригите за

създаване на стойност в областта на храните и фуражите, са ефективни начини за справяне с много от предизвикателствата, пред които сме изправени, като преместването на производството и прекомерния улов извън ЕС; счита, че ако земеделските стопани получат подходяща подкрепа, те биха могли да играят основна роля за изграждането на устойчива протеинова система; признава, че производството на протеини изисква цялостен подход към устойчиви и издръжливи продоволствени системи;

8. счита, че вносните продукти следва да отговарят на сравними стандарти за устойчивост, за да се даде възможност на производителите от ЕС да бъдат по-конкурентоспособни и да се предотврати преместването на производството на ЕС в чужбина;
9. счита, че осигуряването на продоволствената сигурност на Съюза е ключова цел, която изисква еднакви условия на конкуренция и силна подкрепа за европейския селскостопански сектор; предупреждава да не се правят опити за намаляване на броя на селскостопанските животни, което би било контрапродуктивно;

По-добри условия за производство на протеини в ЕС

10. подчертава, че продоволствената сигурност и съответно производството на протеини започва със земеделските стопани, с подкрепата за рибарите и производителите на аквакултури, съответно поради това те трябва да бъдат в центъра на стратегията, тъй като са от ключово значение за изграждането на устойчива протеинова система; подчертава, че рентабилен сектор на селското стопанство, храните и фуражите е предварително условие за силен сектор на протеините в ЕС; следователно призовава държавите членки да проучат възможностите, които биха помогнали за създаването на рентабилен бизнес модел за земеделските стопани, за да им се помогне да превърнат културите, които не са толкова рентабилни, в привлекателни храни и фуражни продукти като се увеличи устойчивостта на културите, добивите на протеини и качеството на протеините;
11. подчертава, че европейското селско стопанство и предприятия трябва да станат по-конкурентоспособни в областта на протеините, предназначени за храни и фуражи, и че селскостопанският сектор е зависим от устойчиви и достъпни ресурси като енергия, фуражи, фуражни добавки, добри растителни материали, торове и почви с добро качество; счита, че за да се повиши конкурентоспособността на европейските производители на протеини, трябва да се увеличат стимулите и да се облекчи ненужната регулаторна тежест за производството на протеини;
12. признава важността на фуражните добавки за подобряване на храносмилането на протеините и за гарантиране на правилни стратегии за хранене на животните и преформулиране на фуражите; подчертава, че срокът на разрешението за фуражни добавки трябва да бъде намален и да се допуска повече гъвкавост; подчертава, че процедурата за подновяване на разрешенията не трябва да създава риск от постепенно изваждане от употреба на ефективни добавки;
13. припомня, че ще бъде невъзможно да се увеличи производството на растителни протеини без качествени растителни материали; припомня, че новите техники за

селекция ще предоставят големи възможности за разработване на адаптирани на регионално равнище растения и видове, които са оптимизирани за европейските условия, включително тези в най-отдалечените региони; счита, че са необходими повече научни изследвания и развитие в сферата на зърнените култури, протеиновите растения и тревата, за да се повиши тяхната хранителна стойност и да бъдат по-добре адаптирани към местните условия и по-устойчиви спрямо природните заплахи;

14. призовава за бързо приемане на адаптирана рамка за новите техники за селекция, за да се даде възможност за по-бързо разработване на нови и устойчиви растителни сортове, включително на протеинови култури;
15. счита, че контролът на вредителите и патогените играе жизненоважна роля за успешния добив на протеинови култури и че следователно от решаващо значение са мониторингът и научните изследвания относно появата, развитието и разпространението на тези вредители и патогени; признава, че разработването на ефективни мерки за намаляване на икономическите щети, причинени от тези вредители и патогени, както и разработването на алтернативни мерки, като се използват технически нововъведения, като прецизно земеделие, роботизация, полезни насекоми или нискорискови пестициди, са важни за увеличаване на европейското производство на протеини като цяло; предупреждава да не се приемат обвързващи цели за намаляване на пестицидите, които биха могли да възпрепятстват добивите и доходите и следователно привлекателността на производството на протеини;
16. счита, че наторяването на пасищата като се използва оборски тор допринася за протеиновата самодостатъчност на земеделските стопани; счита, че подходящо наторяваната трева остава най-евтиният, най-ефективният и най-устойчивият източник на протеини за преживните животни; призовава Комисията, като вземе предвид вече извършените екологични оценки, да предложи незабавно средносрочни и дългосрочни политически мерки за затваряне на цикъла на хранителните вещества, например чрез разрешаване на използването на алтернативни органични продукти, като възстановен азот от ферментационен продукт, биологични отпадъци, други продукти от оборски тор (RENURE) и отпадъци от хранителната промишленост, като ги класифицира като заместител на химическите торове; призовава Комисията да направи това въз основа на научни критерии и да го популяризира като възможност за земеделските стопани да намалят зависимостта си от химически торове и да увеличат кръговостта в стопанствата и устойчивото животновъдно производство чрез възстановяване и повторно използване на остатъчни вещества, като оборски тор;^{17.} припомня, че производството на биометан, биогаз, биогорива или други химикали на биологична основа, които използват потоци от биологични отпадъци, би могло да бъде фактор, който допринася за по-рентабилното производство, като предоставя значителни допълнителни източници на приходи, които повишават стойността на богатите на протеини култури, и че съответно то би подкрепило икономическата обосновка за засяването на тези култури от земеделските стопани; подчертава, че увеличаването на производството на растителни протеини за храни и фуражи би могло да доведе до използването на страничните продукти по повече начини с оглед на генерирането на биоенергия и следователно би предоставило възможност

за повишаването на икономическата стойност на производството на протеинови култури;

18. отчита, че разработването, отглеждането и използването на богати на протеини култури често изисква нови управленски практики и сътрудничество между земеделските стопани; счита, че следва да се анализира възможността за признаване на нови организационни структури в рамките на ОСП;
19. подчертава, че за да се стимулират инвестициите в по-здрави почви и нови практики на сеитбооборот, дългосрочните цели трябва да бъдат придружени от оценка на услугите, предоставяни на обществото;

Осигуряване на подходящ и функционален сектор на протеините чрез признаване на допълващата роля както на растителните, така и на животинските протеини в системата

20. подчертава значителния потенциал и добавената стойност на произведените на местно равнище растителни и животински протеини и факта, че устойчивото развитие на сектора ще бъде от полза за европейските земеделски стопани, качеството на почвите, хранителните цикли, биологичното разнообразие и човешкото здраве и че то е стратегически важно за европейската продоволствена сигурност;
21. подчертава, че политиките трябва да създават еднакви условия на конкуренция за всички заинтересовани страни и продукти и че консумацията на протеини трябва да бъде по-достъпна от финансова гледна точка; подкрепя мерките в рамките на политиките, които позволяват на потребителите да сравняват географския произход на продуктите, включително на преработените храни, и условията за хуманно отношение към животните при тяхното производство;
22. подчертава значението на грубия фураж, например от пасища или детелина, по-специално в съчетание с животновъдното производство, като източник на протеини и положителните съпътстващи ползи за биологичното разнообразие на пасищата; призовава Комисията и държавите членки да използват инструментите на ОСП, например екосхемите, за да стимулират земеделските стопани да отглеждат тези източници на протеини; подчертава, че отглеждането на преживни животни е ефективен начин за превръщане на постоянните пасища в храна за консумация от човека;
23. припомня, че производството на животински протеини, при което като фураж се използват негодни за консумация ресурси, например фуражи и странични продукти от преработката на богати на протеин растения, допринася в голяма степен за намаляване на хранителните отпадъци, осигурява значителна добавена стойност на производството на богати на протеин растения и също така е от ключово значение за гарантирането на динамичността на селските райони, управлението на ландшафта и опазването на околната среда;
24. насърчава производството на соя в Европейския съюз като източник на растителен протеин, което може да се популяризира чрез инвестиции в научноизследователска и развойна дейност с оглед на подобряването на

качеството на реколтите и добива от тях; насочва вниманието към необходимостта от осигуряване на достъп до финансиране и необходимостта от допълнителна подкрепа за селскостопанските производители, включително дребните производители, за увеличаване на производството на соя в ЕС; счита, че е необходимо да се установи кои са най-добрите земеделски практики за отглеждане на соя в ЕС и те да бъдат насърчени, включително използването на устойчиви производствени технологии и спазването на правилата за опазване на околната среда; насочва вниманието към необходимостта от намаляване на зависимостта от соя с произход от държави извън ЕС в животинските фуражи;

25. подчертава, че научноизследователските програми следва да се съсредоточат върху растителните протеинови култури, които са подходящи с оглед на климата, условията за отглеждане и хранителните навици в Европа и които могат да бъдат интегрирани в съществуващите земеделски системи; счита, че е важно да се окаже подкрепа на земеделските стопани в този преход, да се премахнат пречките за навлизането в този пазар и да се помогне на земеделските стопани да се възползват от тези нови вериги за създаване на стойност;
26. призовава да се провежда повече научноизследователска и развойна дейност във връзка със сортовете култури с кратък цикъл на производство, които осигуряват допълнителни източници на протеини и които са подходящи като междинни култури в рамките на съществуващите планове за сеитбоооборот;
27. насърчава държавите членки да използват всички налични стимули в рамките на ОСП, за да увеличат отглеждането на бобови култури, включително обвързано с производството подпомагане, агроекологични мерки, консултантски услуги и нови секторни програми; счита, че освен това рекламните кампании за насърчаване на търсенето на бобови култури за храна биха могли да бъдат важен фактор за стимулирането на производството в ЕС, като същевременно се зачитат европейските хранителни навици;
28. отчита големия потенциал на конопа като устойчива протеинова култура и отчита, че е необходимо да се улесни неговото отглеждане и преработването му в храни и фуражи;
29. подчертава, че е важно да се прилагат стандартите за устойчивост към вносните продукти, за да може по този начин да се защити конкурентоспособността на европейските производители и да се гарантира прозрачността на информацията за потребителите;
30. подчертава, че европейският сектор на рибарството осигурява важен източник на устойчив, висококачествен протеин за употреба от човека под формата на прясна риба; подчертава, че жизнеспособността на сектора на рибарството трябва да бъде подобрена чрез мерки за облекчаване на рибарите, които в допълнение към скока в цените на енергията от десетилетия насам са изправени пред непрестанно нарастваща регулаторна тежест в ЕС;
31. подчертава ролята на европейските сектори на рибарството и аквакултурите за гарантирането на продоволствената сигурност и осигуряването на хранителен режим, базиран на здравословни и висококачествени протеини; подчертава, че

продуктите от тези сектори могат да играят важна роля за изграждането на устойчива продоволствена система; призовава Комисията да гарантира, че в предстоящата европейска стратегия за протеините ще се отчете ролята на секторите на рибарството и аквакултурите и възможността за подобряване на хуманното отношение към животните в сектора на аквакултурите, което може да доведе до намаляване на болестите, до ограничаване на използването на антибиотици и до по-здрави екосистеми, като същевременно отчита, че в ЕС вече са постигнати високи стандарти за устойчивост; подчертава значението на включването на тези сектори в разработването на стратегията за протеините;

32. подчертава, че ЕС е нетен вносител на продукти от риболов и аквакултури, като почти 60% от общото потребление в ЕС се осигурява с внос; поради това счита, че е необходимо да се укрепи икономическата жизнеспособност на европейските сектори на рибарството и аквакултурите и да се отчете тяхната устойчивост, като се вземат предвид техните три измерения (икономическо, екологично и социално), за да се намали нарастващата зависимост на ЕС от вноса; подчертава значението на устойчивите сектори на рибарството и аквакултурите за снабдяването с протеини в ЕС, и по-специално важната роля на рибарите, които извършват дребномащабен и непромишлен риболов, както и на хората, които събират черупкови организми, както в ЕС, така и другаде;
33. подчертава, че редовната консумация на продукти от риболов и аквакултури е съществен елемент на здравословния начин на хранене и че поради полезните за сърцето свойства на рибата нейната консумация потенциално може значително да противодейства на болестите, свързани с начина на хранене, например сърдечносъдовите заболявания; поради това изразява загриженост във връзка с намаляването на консумацията на риба в ЕС; призовава държавите членки да предоставят по-голяма роля на продуктите от риболов и аквакултури, по-специално на продуктите от местни производители, в своите политики и програми в областта на храненето, по-специално чрез насърчаване на потреблението на храните от морски организми сред конкретни групи, например младите хора, дори чрез въвеждане или подобряване на консумацията на тези продукти в училищата и чрез програми, насочени към преодоляването на специфични хранителни дефицити; припомня освен това, че Директива 2006/112/ЕО⁴ позволява на държавите членки да прилагат намалени ставки на ДДС за хранителните продукти и свързаните с тях услуги; призовава държавите членки да се възползват от тази възможност за рибните продукти, като се имат предвид ползите от консумацията на риба;
34. счита, че устойчивите аквакултури са важен метод за производство на протеини и че водораслите са добър източник на протеини за фураж; изтъква потенциала на създаването на нови рибни фуражи с минимално въздействие върху биологичното разнообразие за иновациите и създаването на нови предприятия, както и че е необходимо да се намали замърсяването на водата от аквакултурите; подчертава, че по-нататъшното развитие и устойчивите иновации в рамките на производството на растителни протеини и допълнителни източници на протеини е

⁴ Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1).

начин за ефективно справяне с много от предизвикателствата, свързани с околната среда, пред които са изправени секторите на рибарството и аквакултурите в ЕС;

35. подчертава, че аквакултурите и морските култури в ЕС могат да допринесат много повече, отколкото понастоящем, за устойчивото производство на храни и да осигурят по-здравословни, по-справедливи и по-устойчиви протеини, които зависят в по-малка степен от фуражи на основата на рибни продукти и които не използват фуражи, произведени от рибно брашно и от рибно масло, за които е използван улов от незаконен, недеklarиран и нерегулиран риболов;
36. счита, че всички потенциални източници на протеини за храненето на животните следва да се разглеждат при надлежно зачитане на естествените хранителни вериги, при условие че отговарят на високи стандарти за безопасност; изразява загриженост във връзка с високите енергийни потребности на широкомащабното отглеждане на насекоми и подчертава, че трябва да се анализират последиците от тази практика за околната среда, здравето и хуманното отношение към животните, както и социалните и икономическите последици;
37. отхвърля използването на насекоми за консумация от човека, както и идеята, че насекомите биха могли да бъдат жизнеспособен източник на протеини; предупреждава, че не трябва да се допуска неетикетираното използване на насекоми или странични продукти от насекоми като източник на протеини за консумация от човека, особено в преработените храни; приканва държавите членки да въведат задължителна система за етикетиране на храните, които съдържат насекоми или странични продукти от насекоми, за да се отговори на основателните очаквания на европейските потребители по отношение на прозрачността;
38. призовава Комисията да представи всеобхватна оценка на въздействието на рисковете, свързани с новите храни за консумация от човека, за европейския селскостопански модел, обществото, човешкото здраве, околната среда и икономиката; подчертава, че следва да се вземе предвид принципът на предпазните мерки;
39. изразява загрижеността си относно етичните, социалните, екологичните и икономическите аспекти на храните на основата на клетки, които се произвеждат чрез култивиране на клетки, изолирани от растения и животни; припомня, че Регламентът относно новите храни⁵ не е подходящ за целта; поради това счита, че храните на основата на клетки не трябва да бъдат допускани на европейския пазар;

Цялостен подход, който обхваща цялата верига за създаване на стойност в областта на храните

⁵ Регламент (ЕС) 2015/2283 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно новите храни, за изменение на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1852/2001 на Комисията (ОВ L 327, 11.12.2015 г., стр. 1).

40. подчертава, че е необходима по-добра координация и сътрудничество между заинтересованите страни от веригата на доставки в рамките на цялата верига за създаване на стойност, за да се преодолеят настоящите различия между земеделските стопани, преработвателите и търговците на дребно; подчертава, че следва активно да се насърчава по-тясното колективно сътрудничество между всички участници, по-специално чрез организациите на земеделските стопани и селскостопанските кооперативи, с оглед на формирането на вериги за създаване на по-висока добавена стойност;
41. призовава във връзка с това държавите членки и заинтересованите страни да използват всички налични разпоредби, предвидени в Регламента за общата организация на селскостопанските пазари⁶, за да насърчат ефикасните и иновативни вериги; приканва заинтересованите страни да разработят договори с оглед на планирането на производството в дългосрочен план; счита, че на организациите на производителите, по-специално кооперациите, както и междуотрасловите организации, е отредена ключова роля за структурирането и укрепването на веригите за създаване на стойност в областта на протеините;
42. подчертава значението на приемането от страна на потребителите и информирането на потребителите; подчертава, че производството на растителни протеини трябва да отговаря на очакванията на потребителите, което предполага допълнително подобряване на тези протеини по отношение на вкуса, консистенцията, хранителната стойност и цената;
43. счита, че за да се отговори на очакванията на потребителите и да се гарантира прозрачност, термините, използвани за обозначаване и пускане на пазара на месо в Европа, никога не трябва да предоставят възможност за етикетирането или рекламирането на храни като месо, ако те не са на основата на животински протеини, като се има предвид, че хората не възприемат насекомите като месо;
44. счита, че потребителите стават по-добре осведомени за храната, която консумират, и начина на нейното производство; отново отправя призива си на потребителите да се предоставя повече информация относно производството и метода на клане, използвани при производството на месо, така че да се допринесе за това продоволствената система да бъде справедлива, местна, здравословна и хуманна по отношение на животните; посреща със задоволство конкретното намерение на Комисията да разшири обхвата на изискването за задължително посочване на произхода или мястото, от което идват продуктите, така че в него да се включат и други продукти; приканва държавите членки да разработят и приложат задължителна система за етикетиране, указваща методите на клане, използвани за месните продукти;
45. подчертава, че при липса на пазарно търсене или адекватни печалби за земеделските стопани количеството растителни протеини, произведени по устойчив начин в ЕС, няма да се увеличи; счита, че целенасочената публична

⁶ Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671).

подкрепя, като например екосхемите, би могла да повиши рентабилността на отглеждането на култури; настоятелно призовава участниците на пазара да разработят техники за определяне на съдържанието на протеини и качеството им в зърнените храни, протеиновите растения и фуражите, за да се отрази по-добре стойността на съдържанието на протеини; подчертава, че повишаването на прозрачността на пазара може да подобри функционирането на пазара, да намали отпадъците и да спомогне за това секторът на храните да бъде по-кръгов; счита, че политическите стратегии и законодателните рамки следва да предоставят стимули в рамките на тези пазари; подчертава, че производството на растителни протеини с по-ниско съдържание на протеини наред с производството на високопротеинови култури продължава да бъде от съществено значение и че развитието на тези източници следва да се ръководи от принципа на положителен масов баланс на сухото вещество и протеините;

46. счита, че хранително-вкусовата промишленост е неразделна част от кръговата верига за създаване на стойност в областта на протеините, тъй като тя предоставя възможност за получаването на по-голяма стойност от протеиновите култури; подчертава необходимостта от увеличаване на капацитета за преработка на растителни протеини; счита, че е важно преработвателната промишленост да картографира своите потоци от отпадъци, така че да може да им се даде количествено изражение;
47. подчертава, че са необходими действия на всички равнища, за да се увеличи устойчивото производство на протеини, особено местното производство на растителни протеини, чрез подпомагане на земеделските стопани, особено на малките и средните стопанства и семейните стопанства; във връзка с това призовава държавите членки да предоставят и увеличат подкрепата си за инвестициите и научните изследвания на системно равнище и на равнището на предприятията и производството;
48. счита, че възлагането на обществени поръчки следва да стимулира местното производство на протеини;

Конкретни политически действия

49. призовава Комисията да представи доклад относно продоволствената сигурност и да предложи следните действия;
 - а) изготвяне на документ, съдържащ научни и технически насоки, който да допълни административния документ с насоки относно изготвянето и подаването на заявления за нови храни с цел изясняване на процеса на издаване на разрешения, като същевременно се осигуряват възможно най-високи гаранции и стандарти за безопасност на храните и подходяща оценка на потенциалните рискове при консумацията от човека в съответствие с принципа на предпазните мерки;
 - б) изготвяне на съчетание от насоки в рамките на общата селскостопанска политика, което да осигури стабилна рамка, гъвкави управленски практики и стимули за производството на богати на протеини култури и за по-висок добив с по-високо съдържание на протеини на тревисти растения и бобови

култури като цяло; производството на богати на протеини култури следва да се стимулира в рамките на настоящата ОСП и посредством екосхемите; Комисията следва да разгледа възможността да разреши отглеждането на богати на протеини хранителни култури върху земи под угар, при условие че това е в съответствие със строгите екологични правила;

- в) проучване на появата, развитието и разпространението на вредители и патогени, които застрашават успешния добив на протеиновите култури;
- г) разработване на ясна стратегия за финансиране на научноизследователската и развойната дейност, за да се насърчава и стимулира разработването на допълващи превантивни и лечебни мерки за растителна защита, използващи технически иновации като прецизно земеделие, роботизация, полезни насекоми и ефикасни и безопасни пестициди;
- д) разработване на комбинация от насоки за възлагане на обществени поръчки, която да улесни консумацията на произведения на местно равнище протеини и формулирането на местни изисквания;
- е) в краткосрочен план предлагане на временна дерогация с достатъчна степен на правна сигурност, за да се гарантира, че може да използва RENURE (азот, добит от оборски тор), а в дългосрочен план – законно прилагане на критериите за RENURE, разработени от Съвместния изследователски център въз основа на научни критерии, чрез класифицирането му като химически тор съгласно Директивата за нитратите⁷;
- ж) изменение на приложение III към Директивата за нитратите, за да се улесни използването на ферментационния продукт от органични отпадъци, получени от анаеробното разграждане на оборски тор;
- з) разработване на политики, гарантиращи, че вносът на протеини отговаря на стандартите на ЕС за производството и качеството по отношение на въздействието върху здравето и околната среда, за да се повиши конкурентоспособността на производителите от ЕС спрямо производителите от държави извън ЕС; разработване на политики за насърчаване на повишаването на стандартите в световен мащаб;
- и) аналитично проучване за наличното на пазара пространство за протеини;

o

o o

50. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.

Or. en

⁷ Директива 91/676/ЕИО на Съвета от 12 декември 1991 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (ОВ L 375, 31.12.1991 г., стр. 1).

